raadsvoorstel

Agendapunt 2023, nr. X-pm
Zaaknummer 2208515
Te behandelen door W.T. Wassink

Onderwerp: Regioarrangement Achterhoek

Aan de raad,

Inleiding
Begin juli jl. is de gemeenteraad door een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het proces van Regioarrangementen in de provincie Gelderland. In deze brief is aangekondigd dat er dit najaar een besluit van de raad wordt gevraagd.

Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe de opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen worden ingepast. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland heeft besloten haar ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen op basis van een regioarrangement per regio. Eén van de regio's is de Achterhoek. In het regioarrangement maken provincie, regio, gemeenten en waterschap afspraken over het gezamenlijk perspectief voor hoe zij al deze opgaven in samenhang aanpakken voor de komende 20 tot 30 jaar. Een regioarrangement is een dynamisch document dat minimaal eens in de twee jaar bijgesteld zal worden.

Voorstel
1. Kennis te nemen van het Regioarrangement Achterhoek.
2. In te stemmen met de opgaven van de Achterhoek zoals opgenomen in het agenderende hoofdstuk 5.
3. De intentie uit te spreken tot langjarige samenwerking in het kader van het regioarrangement.
4. Gedeputeerde Staten van Gelderland te verzoeken in het gesprek met het Rijk over ambities de noodzaak van voldoende financiële middelen aan de orde te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
Conform het gemeentelijk beleid.

Beoogd(e) effect(en)
Door in te stemmen met de zeven opgaven van de Achterhoek, de intentie tot langjarige samenwerking uit te spreken en akkoord te gaan om het verzoek aan Gedeputeerde Staten van Gelderland om met het Rijk de financiering van onze Achterhoekse ambities te bespreken, stelt u het college in staat om samen met de colleges van andere regiogemeenten, Regio Achterhoek, Waterschap Rijn en IJssel en provincie Gelderland deze opgaven in samenhang aan te pakken.

Argumenten

Ad 1.
Bundelen van bestaand beleid en agenderende thema's
Deze eerste versie van het regioarrangement is een bundeling van bestaand beleid. Er wordt geen nieuw beleid vastgesteld. Daarom kan volstaan worden met kennisnemen en is het niet nodig om in te stemmen met het regioarrangement. Daar waar bijstelling van staand beleid nodig is, is het regioarrangement agenderend voor bestuurlijke en politieke beleids- en besluitvorming bij de betreffende overheden. Er zijn zeven agenderende hoofdopgaven beschreven. Zie beslispunt 2.

Ad 2.
Gezamenlijk bepalen van de agenderende thema's voor de toekomst
In hoofdstuk 5 van het Regioarrangement staan de hoofdopgaven voor de Achterhoek beschreven die vragen om een gezamenlijke uitwerking en aanpak. Onder de noemer: leefbare gemeenschappen en sterke landschappen, gaat het om de volgende 7 speerpunten:
1. Naar een klimaatbestendige regio
2. Aantrekkelijke woonomgeving met passende voorzieningen
3. Een toekomstbestendige landbouw
4. Slim bereikbare regio
5. Duurzaam economisch perspectief
6. Meer Duurzame energie
7. Versterking (cultuur) landschap Achterhoek en recreatie

De wijze waarop uitvoering aan deze opgaven wordt gegeven kan per opgave verschillen.
Een gezamenlijke uitwerking via een integrale gebiedsgerichte aanpak leggen we vast met/in het regioarrangement.

Een gezamenlijk perspectief helpt bij de uitvoering, verdieping en bijstelling van de gezamenlijke hoofdopgaven
De 8RHK ambassadeurs zijn al langere tijd bezig met het opstellen van een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA). De inhoudelijke werkzaamheden en de bestuurlijke structuur in de Achterhoek, met een ambtelijke werkgroep en een bestuurlijke stuurgroep is bij het vormgeven van het Regioarrangement erg nuttig gebleken. Het Ruimtelijk perspectief Achterhoek positioneert de Achterhoek gezamenlijk. Door dit als gemeenteraden gezamenlijke als basis te onderschrijven ontstaat er richting en houvast voor onze opstelling richting Provincie en Rijk. Het voorliggende Regioarrangement is een eerste stap en moet verder worden uitgewerkt, verdiept en bijgesteld.

Stuurgroep RPA weegt of het definitieve Regioarrangement in lijn is met de gezamenlijke hoofdopgaven
Onder planning en proces wordt het verdere besluitvormingsproces beschreven. Het voorliggende Regioarrangement kan nog worden aangepast of aangevuld. Het is in de tijd niet meer mogelijk dit nogmaals aan de raad voor te leggen. Met het vaststellen van de gezamenlijke opgaven in Hoofdstuk 5 geeft u de Stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek kader mee. Zij beoordelen of het dan voorliggende Regioarrangement in lijn is met de beslispunten in dit raadsbesluit. Mocht dit niet meer het geval zijn dan kunnen de Achterhoekse gemeenten niet zonder nieuw raadsbesluit het Regioarrangement ondertekenen.

Ruimtelijk voorstel volgt op Regioarrangement
Het Ruimtelijk voorstel stelt de Provincie zelf op richting Rijk. Er is gezamenlijk commitment op de opgaven zoals verwoord in het Regioarrangement. Door de opgaven uit Hoofdstuk 5 expliciet vast te stellen wordt een duidelijk signaal afgegeven richting de Provincie om het Ruimtelijk voorstel in lijn te houden met het Regioarrangement. Het onderstreept de gezamenlijkheid van de opgaven en de samenwerking. Hierbij kunnen wij ons voorstellen dat de opgaven meer gebundeld worden gebracht richting Ruimtelijk voorstel.

Ad 3.
De opgaven hebben reikwijdte tot over de gemeentegrenzen
Het Regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de leefomgeving rondom de drie perspectieven; 1. Perspectief natuur en landbouw, 2. Ordenende netwerken mobiliteit, energie en (circulaire) economie en 3. Leefbare steden en regio’s. De opgaven binnen deze perspectieven kunnen zowel qua schaalgrootte als qua complexiteit niet door de afzonderlijke gemeenten alleen opgepakt worden.

We borgen de commitment en continuïteit
De overheden gaan een overeenkomst aan voor een langjarige samenwerking. Zij zijn daarin gelijkwaardig en niet gelijk; zo kent elke partij eigen verantwoordelijkheden en legt de provincie de relatie met de context voor heel Gelderland. Partijen bieden elkaar de mogelijkheid om de eigen verantwoordelijkheid te bepalen en af te spreken wat nodig is voor de uitvoering van onderdelen van het regioarrangement, vanuit de gezamenlijke ambities en doelstellingen voor de hele regio binnen de

context van beleidskeuzen voor geheel Gelderland. Dit is een eerste belangrijke stap om integraal met gebiedsprocessen aan de slag te gaan. En zo continuïteit te borgen en langjarig commitment, ook financieel.

Regioarrangement is een dynamisch document
De overheden hebben de intentie om een langjarige samenwerking aan te gaan. Deze langjarige samenwerking is nodig. De opgaven zijn nog niet allemaal duidelijk en het is zoeken naar de goede oplossingen en uitvoeringsstrategie en instrumenten. Om hier toe te komen zal nog veel overleg nodig zijn. Het Regioarrangement is dan ook dynamisch. Het documenten wordt geactualiseerd als daar aanleiding voor nodig is, minimaal één keer per twee jaar.

Ad 4.
De Achterhoek maakt graag kans op een financiële bijdrage vanuit het Rijk
Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld om met provincies afspraken te maken over de uitvoering van het ruimtelijk voorstel. De hoofdopgaven voor de Achterhoek vragen om een substantiële financiële bijdrage. Een bijdrage die bepalend is voor de kansen en mogelijkheden om tot goede en integrale gebiedsprocessen te komen. In deze versie van het Regioarrangement ontbreekt de (indicatieve) financiële onderbouwing die wij noodzakelijk achten om opgaven te agenderen. Wij vinden het belangrijk om die financiële claim aan de voorkant mee te geven. Zodat we daarover transparant zijn in het proces. En daarmee openheid geven over de financiële bijdrage die we nodig hebben om deze opgaven te realiseren.

Financiële aspecten/risico's
Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het regioarrangement. In het regioarrangement is in hoofdstuk 5, wel waar mogelijk, gewerkt met een voorlopige raming per speerpunt om aan te tonen wat er noodzakelijk is voor de opgaven in de Achterhoek. In de tussentijd wordt gewerkt aan een verdere raming. De gezamenlijke aanpak in bijvoorbeeld een gebiedsproces kan op termijn echter wel een financiële bijdrage van de gemeente vragen. Dit wordt in afzonderlijke besluiten vastgelegd.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
N.v.t.

Aspecten van duurzaamheid
De duurzaamheidsthema klimaat(verandering en -adaptatie), kringlopen, biodiversiteit en cultuurhistorie worden, zover ruimtelijk relevant, meegenomen in het Regioarrangement en ruimtelijk voorstel.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Zeven gemeenten regio Achterhoek, Waterschap Rijn en IJssel, Regio Achterhoek en provincie Gelderland. Op de website van 8rhk is een Q&A te vinden waarin veel gestelde vragen worden beantwoord en meer achtergrondinformatie te vinden is. De Q&A is te benaderen via deze link Ruimtelijk perspectief Achterhoek - 8RHK ambassadeurs

Vervolg procedure/evaluatie
Door het nieuwe college van Gedeputeerde Staten (GS) is het eerder voorgestelde tijdpad aangepast. In de GS vergadering van 29 augustus zijn mogelijke aandachtspunten tussen het concept Regioarrangement en het coalitieakkoord van GS besproken. Wellicht volgt daarop nog een inhoudelijke reactie. Zodra deze eventuele reactie bekend is, wordt deze toegevoegd aan de stukken die aan u worden voorgelegd. De geplande datum voor gezamenlijke vaststelling van het regioarrangement blijft vooralsnog staan begin december 2023.

Tussen september en november is er ruimte voor de lokale overheden om het concept Regioarrangement te bespreken. Gemeenten en waterschappen besluiten zelf over de manier waarop zij de raden en algemene besturen betrekken. De gemeenten in de Achterhoek hebben ervoor gekozen

dit met een eensluidend raadsbesluit te doen zoals dat nu voorligt. De reacties van lokale overheden en Provinciale Staten worden verwerkt in de aangescherpte Regioarrangementen waarbij het niet meer mogelijk is aanpassingen via een raadsbesluit te laten lopen (zie argument 2.3). Het Regioarrangement is dynamisch. De medeoverheden actualiseren het document als daar aanleiding toe is en minimaal één keer per twee jaar.

Winterswijk, 12 september 2023

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris, de burgemeester,

S.M.H. Weir B.J.J. Bengevoord